

Vigtige aspekter omkring hukommelse og kommunikation hos patienter med Alzheimers sygdom

Judith Saxton, Ph.d., Professor i neurologi og psykiatri, University of Pittsburgh

Judith Saxton lagde ud med at gennemgå de kognitive-, funktionelle-, og adfærdsmæssige/symptomer på Alzheimers sygdom. Type af, og tidspunkter for, symptommanifestation varierer meget fra patient til patient. Efterfølgende viste Judith Saxton en interessant planche over sygdomsprogression for patienter med Alzheimers sygdom, startende med de milde symptomer til tabet af bevidsthed og behovet for fuldtidspleje over tid.

Hukommelse og sprog

Judith Saxton gennemgik efterfølgende, hvad henholdsvis hukommelse og sprog er. Hukommelse omfatter en række stadier (erhverve, indkode, lagre, genfinde og bedømme) og er konkret en indkodning, lagring og genfremkaldelse af verbal- og ikke verbal kommunikation. Dette omfatter blandt andet kort- og langtidshukommelse, fjernere erindringer, tilfældig genkaldelse samt episodisk kontra semantisk hukommelse. Sprog er derimod en indkodning/afkodning af en besked for at viderekommunikere tanker, ord eller symboler. Sprog optræder i forskellige former og sprog kan dermed være talt, forstået, skrevet, skildret og gestikuleret.

Teknikker som kan hjælpe patienter med Alzheimers sygdom og deres familie/plejepersoner med hukommelse og kommunikation:

- Sørg for at have patientens opmærksomhed
- Sørg for at have direkte front mod patienten og hold øjenkontakt
- Hold hovedet oppe så patienten kan mundaflæse
- Intonation, affekt og udtryk
- Håndfagter, berøring og ansigtsudtryk
- Gentag sætning ordret
- Giv rigelig tid til svar
- Ingen åbne spørgsmål
- Korte og enkle sætninger
- Foreslå mulige svar, hvis patienten går i stå

Farmakologisk behandling – sproglige deficits

Efterfølgende talte Judith Saxton om den farmakologiske behandling af sproglige deficits ved Alzheimers sygdom. Effekten ved behandling med donepezil blev gennemgået. Et forsøg har vist, at donepezil havde bedre effekt en placebo mht. ændring i SIB-score, samt at forsøgspersoner som er blevet behandlet med donepezil oplevede en forbedring i forhold til deres baseline-score for 5 ud af 9 kategorier (hukommelse, sprog, opmærksomhed, praksis samt orientering ved kald af navn).

Der findes inden publicerede specifikke studier af effekten af kolinesterasehæmmere på funktionel kommunikation.

Farmakologisk behandling af sproglige deficits ved Alzheimers sygdom

Et forsøg med memantin på kognition ved moderat til svær Alzheimers sygdom har påvist, at der er en signifikant fordel af behandling med memantin i henhold til den totale score for både ADAS-cog og SIB. En analyse af de enkelte punkter i ADAS-cog viste signifikant effekt af behandling mht. forståelse af kommandoer, praksis, orientering, samt forståelse og evne til at huske testinstruktioner. SIB-analyserne viste fordele i forbindelse med sprog, hukommelse, orientering, praksis og spatial-evne.

Behandlingseffekter af memantin på sprog hos patienter med moderat til svær Alzheimers sygdom

En post-hoc-analyse til vurdering af effekten af memantin på sproget hos patienter med moderat til svær Alzheimers sygdom har vist, at patienter med forbedringer i deres SIB-L-score oplevede en signifikant reduktion i de neuropsykiatriske symptomer og en forbedring i scorer for ADL og social interaktion. Derimod steg NPI-scoren hos patienter med forværring.

Opsummering – vigtige aspekter af hukommelse og kommunikation ved Alzheimers sygdom

- Hukommelsesmæssige og sproglige deficits er kernesymptomer ved Alzheimers sygdom
- Der er vigtige håndteringsteknikker, som kan hjælpe plejepersonerne
- Forskning i sproglig svækkelse ved Alzheimers sygdom har vist gavnlige effekter af behandling, især på besvær med benævnelse / ordfindning og, for behandling med Memantin, på funktionel kommunikation – patientens evne til at kommunikere med plejepersonen. Disse resultater er af praktisk relevans for personer med Alzheimers sygdom og deres familier.

På grund af tidsnød nåede Judith Saxton ikke at gennemgå alle slides fra sit oplæg. Den sidste del af dette referat er derfor baseret på en samskrivning af de slides, som ikke nåede at blive gennemgået.